

Björn skulle i så fall ha varit farfadern till de fyra män, som ha låtit resa stenen. Det är dock svårt att förstå, varför de sista runorna -**ar** skulle ha blivit utelämnade.

Alla de tre försök att förstå inskriften, som här ha framställts, räkna sålunda med vissa svårigheter. Och det är icke lätt att ge något av dem ett bestämt företräde framför de övriga.

502. Ingelsta, Närtuna sn.

Pl. 100.

Litteratur: E. Brate, Anteckningar 1915 (ATA).

Äldre avbildning: E. Brate foto 1915 (ATA).

Om fyndet av runstenen underrättades lektor E. Brate genom brev den ¹¹/₉ 1909 av orgelnisten Z. Carlsson i Frösunda: »Vid besök här om dagen å Ingelsta (min födelseby) fick jag under samspråk med arrendatorn Karl Jansson höra, hurusom han, då han ville bortföra en stenhop å 'stora skönvellet', fann en runsten liggande framstupa bland de andra stenarne, och fann jag, att så är. Stenen ligger till större delen nedsänkt i jorden, runorna synas vara rätt tydliga. Stället är på slutningen åt Mälhamra i närheten av vattendraget mellan Hederviken och Sparren.» År 1914 flyttades stenen och lades på kant på en berghäll i åkern, 30 steg N om fyndplatsen. Här blev stenen rest år 1927 på bekostnad av Närtuna kommun.

Gärdet, där stenen står rest, är beläget alldeles invid och S om Vallhamra, den första bebyggelsen V om Ingelsta vid vägen från Närtuna kyrka till Malmby. Berghällen, på vilken stenen är fäst, ligger 140 m. ÖSÖ om Vallhamra mangårdsbyggnad, 90 m. S om landsvägen.

Stenen utgör ett fragment, och vad som återstår är nedre hälften av den ursprungliga runstenen. Ljusgrå granit. Höjd 1,45 m., bredd (över ristningens nedersta linje) 1,02 m. Ytan är tämligen jämn. Ristningen är utförd med mycket fina, smala linjer. Delvis är ytan skadad och inskriften svårläst.

Inskrift:

ulfr × **iu** ... **faður** **sin** × **uk** × **brup** - ... - **satu** ...

Ulfr ... faður sinn ok broð[ur] ... sattu ...

Till läsningen: Alla runorna i v. slingan äro tydliga. Intet sk framför 1 **u**, ej heller efter 5 **i**. Av 7 **f** finns endast en bst i behåll; av 10 **u** endast en del av bst. Efter 11 **r** finns sannolikt icke sk; efter 14 **n** är det mycket svagt. 17 **b** är otydligt; nedre bst saknas helt. Övre bst i 18 **r** är tydlig, den nedre mycket svag. 19—20 **up** är tydligt. Av hst i följande runa finnas ett par cm. kvar. Framför 23 **s** finns övre delen av en hst, men intet sk mellan denna runa och **s**. 25 **t** är tydligt och säkert, v. bst tydligast; runan är sålunda icke **l**. — Brate: 22—27 **i** · **salu**.

Ristningen tillhör de oornamenterade stenarnas grupp. Sannolikt är den utförd av samme ristare som U 504. Slingan är emellertid icke såsom på denna ristning lagd i en sluten krets, utan de båda ändarna ha varit fria. Inskriften börjar nedtill på v. sidan av stenen, såsom exempelvis på U 336, U 518 och U 586. Den har sedan gått i flera jämnlöpande rader upp och ned över ristningsytan och förmodligen varit ganska lång. Hur den i detalj har sett ut, kan icke avgöras på grund av stenens fragmentariska skick. Det kan tänkas, att runslingan har varit lagd på ungefär samma sätt som på U 586, d. v. s. en yttre slinga har gått i en stor båge runt stenen och fortsatt i en inre vindling. Jfr även U 258 och U 358. I så fall skulle runorna läsas i ordningsföljden 1—6, 22—26, 7—21. Det är emellertid även möjligt, att mönstret i huvudsak varit detsamma som på U 518, endast med den skillnaden att slingan på h. sidan böjt av ännu en gång inåt och uppåt. Ordningsföljden bleve då 1—6, 7—21, 22—26.

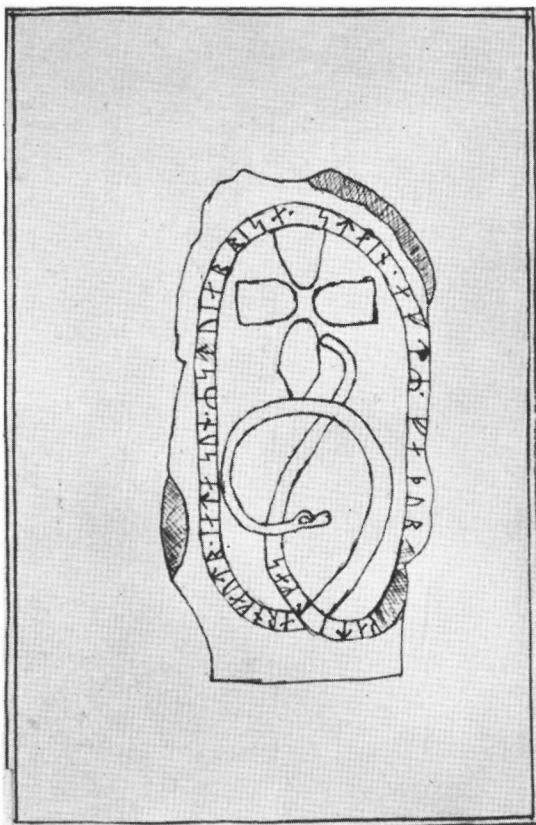

Fig. 247. U 503. Malmby, Närtuna sn.
Efter teckning av Rhezelius.

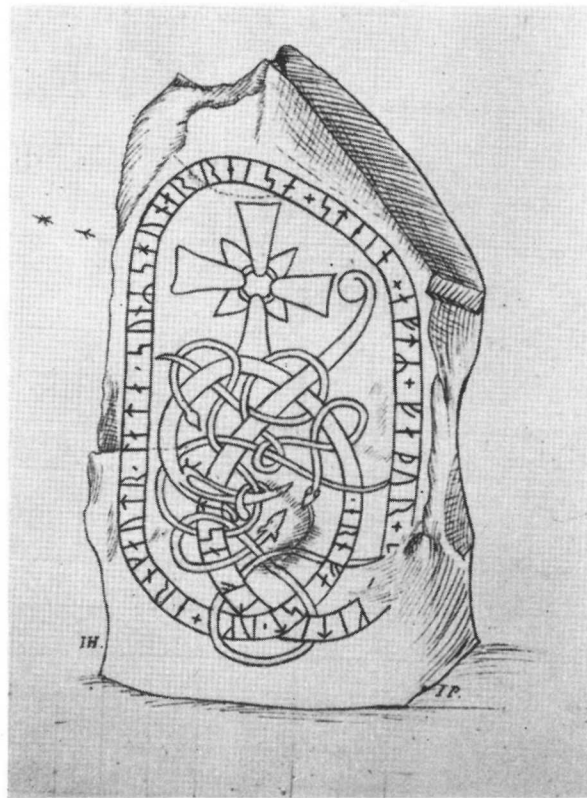

Fig. 248. U 503. Malmby, Närtuna sn.
Efter teckning av Peringskiöld.

503. Malmby, Närtuna sn.

Pl. 101.

Litteratur: B 218, L 586, D 2:175. J. Rhezelius, F1 2 s. 99; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F1 5:1 n:r 30, Monumenta 3, bl. 23; UFT h. 9 (1880), s. 149; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 75, Anteckningar 1914 (ATA).

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (i F1 2); Peringskiöld, teckning (F1 5:1 n:r 30), träsnitt (i F1 5:1, Monumenta och B 218); Dybeck a. a.; Brate foto 1914 (ATA).

Runstenen står rest 17 m. Ö om landsvägen Kärsta kyrka—Malmby, mitt för infartsvägen till Malmby, omkr. 110 m. S om gårdens huvudbyggnad. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Lindholm».

En teckning av stenen finnes i slutet av Rhezelius' samling (F1 2), men där saknas anteckning om platsen. Detta är tydligen orsaken till att inskriften icke har kommit med i Bureus' samlingar av runinskrifter. I *Ransakningarna* uppges: »Vthi Malmby Giärde finnes 2^{ne} Långa Runasteenar den eena medh Runaskriff stående mit emot hwar andra, emällan desse Steenar seyes en Jette wara begrafwen och en steen widh hufwudet, och den andra widh fötterne.» Peringskiöld har på sin teckning gjort den korta anteckningen: »Widh Malmby j Närtuna Sochen.» Samma påskrift finnes på träsnittet i *Monumenta* (B 218 och L 586 »Malmby»). Var stenen ursprungligen har stått, är sålunda oklart. Den äldsta uppgiften: »Vthi Malmby Giärde» kan knappast avse den nuvarande platsen. Troligen har den stått längre söderut i åkern, men blivit flyttad, då den var hindksam för jordbruket. Intressant är uppgiften, att i dess närhet har